



## ҚАРДОШЛИКНИНГ АМАЛИЙ ИФОДАСИ



19 декабр куни Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Дўрмон» қароргоҳида расмий ташриф билан мамлакатимизга келган Туркия Республикаси Бош вазирини расмий кутиб олиш маросими бўлди. Юксак мартабали меҳмон шарафига фахрий қоровул саф тортди. Исло Каримов ва Режеп Эрдоган шохсулага кўтарилди.

Давлат мадҳиялари янгради. Ўзбекистон Президенти ва Туркия Бош вазири фахрий қоровул сафи олдида ўтди.

Шундан сўнг Исло Каримов ва Режеп Эрдоганнинг яккама-якка суҳбати бошланди. Мулоқот чоғида Ўзбекистон билан Туркия ўртасида савдо-иқтисодий ва сиёсий ҳамкорлик, ҳарбий ва ҳарбий-техникавий соҳадаги алоқалар, томонларни қизиқтирган бошқа халқаро масалалар юзасидан атрофлича фикр алмашилди.

Учрашувлар якунида уюштирилган матбуот анжуманида таъкидланганидек, икки мамлакат ўзаро муносабатларни ривожлантириш масалаларида ҳамфикр, муҳокама этилган халқаро муаммолар борасида қарашлари ўхшаш ёки яқин.

Ташрифнинг ўзидан кўзланган мақсад эса ҳамкорликни янги поғонага кўтаришдан иборат.

Бунинг учун барча асослар етарли.

Икки мамлакат ўртасида муносабатларнинг мустаҳкам ҳуқуқий пойдевори яратилган. Бу асос Абадий дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома ҳамда сиёсий, савдо-иқтисодий, илмий-техникавий, ҳарбий ва ҳарбий-техникавий алоқалар, террорчилик ва гиёҳванд моддаларнинг ноқонуний савдосига қарши биргаликда кураш, ҳуқуқий ёрдам, соғлиқни сақлаш, транспорт, сайёҳлик, маданият каби соҳаларни қамрайдиган жами етмишдан зиёд ҳужжатдан иборат.

Халқаро ташкилотлар доирасидаги ҳамкорлик ҳам фаол ривожланмоқда. Айни пайтда Ўзбекистон БМТ Хавфсизлик кенгашининг 2009-2010 йиллардаги нодоимий аъзолигига Туркиянинг номзодини қўллаб-қувватлаш тўғрисидаги ушбу мамлакатнинг расмий мурожаатини кўриб чиқмоқда. Ўзбекистон 2003 йили Руанда бўйича Халқаро трибунал, ЮНЕСКОнинг Ижроия кенгаши ва Жаҳон мероси кўмитаси, Жаҳон сайёҳлик ташкилоти Ижроия кенгашига бўлган сайловларда Туркияни ёқлади. Туркия Халқаро коммуникацияни ривожлантириш бўйича дастурининг

ҳуқуматлараро кенгаши аъзолигига Ўзбекистон номзодини қўллаб-қувватлади.

Икки мамлакат ЕХХТ, НАТОнинг «Тинчлик йўлида ҳамкорлик» дастурида, Евроатлантика ҳамкорлик кенгаши доирасида ҳамкорликни изчил ривожлантирмоқда. Туркиянинг Тошкентдаги элчихонасига 2002 йилнинг августидан 2004 йилнинг июлига қадар НАТОнинг Ўзбекистон билан алоқалар бўйича ваколатхонаси вазифасини бажариш топширилган.

Савдо-иқтисодий ҳамкорлик сармояларни ўзаро рағбатлантириш ва ҳимоялаш, икки томонлама солиқ солишга йўл қўймаслик тўғрисидаги битимлар билан мувофиқлаштирилди. Икки мамлакат ўртасида божхона тўловлари бўйича мумкин қадар қулайлик яратиш тартиби жорий этилган. 2002 йили ўзаро товар айирбошлаш ҳажми салкам 200 миллион АҚШ долларини ташкил этган бўлса, жорий йилнинг ўн ойида бу борадаги кўрсаткич ўтган йилдаги айни даврга нисбатан 41,3 фоиз ошди.

Ўзбекистон билан Туркия ўртасида савдо-иқтисодий муносабатларни ривожлантириш мақсадида амалий ҳамкорлик кенгаши тузилган.

Айни пайтда умумий қиймати салкам 1 миллиард долларлик 16 лойиҳа биргаликда амалга оширилмоқда. Бу кредитларнинг ярмини Туркия Эксимбанкни берган. Музокарада Режеп Эрдоган Туркия ҳукумати мазкур банкнинг Ўзбекистон лойиҳаларидаги иштирокини бундан буён ҳам қўллаб-қувватлаб, рағбатлантиришини таъкидлади.

Ҳозирги кунда Ўзбекистонда Туркия сармоядорлари билан ҳамкорликда тузилган 244 қўшма корхона фаолият кўрсатмоқда.

Ташқи иқтисодий алоқалар агентлигида 39 турк компаниясининг ваколатхонаси рўйхатдан ўтказилган.

1995 йилдан мамлакатимизда Туркия Бош вазири котибияти ҳузуридаги Халқаро ҳамкорлик ва тараққиёт агентлиги, Ўзбекистон ва Туркия тадбиркорлари иттифоқининг ваколатхоналари фаолият юритмоқда. Улар икки томонлама ҳамкорликнинг иқтисодий, техникавий, ижтимоий, маданий ва маърифий дастурларини амалга ошириш билан шуғулланади.

Мамлакатларимиз қишлоқ хўжалиги, таълим, соғлиқни

(Давоми 2-бетда)

ГАЗЕТАНИ ВАРАҚЛАГАНДА:

**ҒИЖДУВОННИЙНИ  
ЁД ЭТИБ**

2-бет

**МИЛЛИЙ ИСТИҚЛОЛ  
ҒОЯСИ ВА МИЛЛИЙ  
ТАРБИЯ**

*улар бир-бирига  
ҳамиша боғлиқдир*

3-бет

**СИНОВАЛДАРДА  
СИНАЛГАН МАКТАБ**

4-бет

**ЯШАШ, ЯРАТИШ,  
ЯХШИЛИК САЊАТИ**

5-бет

**ТЕЖАМКОРЛИК  
БОЙЛИК ОЛИБ  
КЕЛАЯПТИ**

7-бет

**ОШ ТУЗИДА ЙОД  
ТАНҚИСЛИГИ**

12-бет

**КЕКСАЛАР  
ҲУРМАТДА...МИ?**

14-бет

**ИНСОН –  
ТАБИАТНИНГ  
АЖРАЛМАС  
БЎЛАГИ**

16-бет

**5 ҲАРФЛИ  
КРОССВОРД**

16-бет

# ҚАРДОШЛИКНИНГ АМАЛИЙ ИФОДАСИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

сақлаш, фан-техника, маданият, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, сайёҳлик соҳаларида ҳам ҳамкорлик алоқаларини ривожлантирмоқда.

Исло Каримов ва Режеп Эрдоганнинг мулоқоти икки мамлакат делегацияларининг музокарасида янада кенг кўламда давом этди. Томонлар муносабатларнинг бугунги босқичини таҳлил этар экан, ҳали ишга солинмаган имкониятлар кўпчилигини таъкидлади. Туркия томони Ўзбекистондаги иқтисодий ислохотларни мамнуният билан кузатиб келаётганини билдириб, жумладан, миллий валютамизнинг жорий халқаро операциялар бўйича конвертацияси йўлга қўйилгани ишбилармонлар ҳамкорлиги учун янги имкониятлар яратишини қайд этди.

Иш одамларининг борди-келдиси ва транспорт қатновини ривожлантириш учун шароитни янада яхшилаш масаласи муҳокама қилинди. Келаси йил Туркияда ҳукумат вакилларининг транспорт соҳасидаги ҳамкорлик масалаларига бағишланган учрашувини ўтказишга келишиб олинди.

Томонлар Афғонистондаги тикланиш ишларида қайси йўналишда ҳамкорлик қилиш ҳақида ҳам фикрлашди. Европадан Афғонистонга бўлган транспорт коммуникацияси тармоғини ривожлантириш, хусусан, 2004 йилда Тошкентда бу масалага бағишланган халқаро анжуман уюштириш юзасидан фикр алмашилди.

Режеп Эрдоган ҳукуматга раҳбарлик қилаётганидан буён ўтган 13 ой давомида Туркиядан салкам 60 мамлакатга расмий делегация юборилган. Лекин Туркия ҳукумат делегациясига ҳеч бир мамлакатда Ўзбекистонга келганича қўп ишбилармон ҳамроҳлик қилгани йўқ экан. Бу, албатта, томонларнинг ҳамкорликни ривож-

лантиришга кучли иштиёқи, хайрли хоҳиш-иродасидан далолатдир. Шу боис музокаралар давомида, кейин матбуот анжуманида тили, дини ва дили бир халқларимизнинг қардошлиги сўзда эмас, амалда намоён бўлиши лозимлиги таъкидланди.

Ўзбекистон Президенти Исло Каримов ва Туркия Бош вазири Режеп Эрдоган музокаралар яқунлари бўйича қўшма баёнотга имзо чекди. Икки томонлама муносабатларнинг ҳуқуқий пойдеворига халқаро терроризмга қарши кураш соҳасида ҳамкорлик ва дипломатик паспорт эгалари учун визаларни бекор қилиш тўғрисидаги ҳукуматлараро битимлар ҳам қўшилди.

Журналистлар билан учрашувда томонлар кўрилган масалалар юзасидан фикр билдирад экан, Туркия Бош вазирининг ташрифи ва унинг яқунларига юқори баҳо берди. Исло Каримов учрашувлар ўзаро муносабатларни ривожлантиришга янги туртки беришига тўла асос борлигини қайд этди.

Келаси йил декабрда Туркиянинг Европа Иттифоқига қабул қилиниши билан боғлиқ масалалар кўтарилди. Ўзбекистон бу борада Туркияни қўллаб-қувватлайди. Зеро, ташқи сиёсатининг устувор йўналишларидан бири Евроосиёда улкан савдо макони яратишга ҳисса қўшиш бўлган Туркиянинг ЕИ сафидан жой олиши Европани Марказий Осиёга яқинлаштиришда муҳим омил бўлади.

Президент Исло Каримов террорчиликка қарши кураш мавзусига тўхталиб, яқинда Истанбул шаҳрида бўй берган кўпорувчилик ҳаракатлари муносабати билан Туркия халқи ва ҳукумати яна бир бор ҳамдардлик изҳор этди. Кутилмаган пайт ва кутилмаган жойда содир этиладиган бундай муҳим воқеаларнинг олдини олиш мушкул, лекин ўлимни бўйнига олган террор-

чига қарши кураш — ишнинг ярми, холос. Унинг миясини захарлаётган, кўпорувчиларни тайёрлаб, хунрезликни молиялаштираётган манбаларни йўқотмоқ зарур, деди Ўзбекистон Президенти.

Режеп Эрдоган Ўзбекистон раҳбарининг террорчиликка қарши кураш борасидаги саъй-ҳаракатларига юқори баҳо берди ва Туркия бу борада мамлакатимиз билан ҳамкорликни изчил ривожлантириб бораверишини таъкидлади. Ўзбекистоннинг хавфсизлиги Туркиянинг хавфсизлигидир, деди меҳмон.

«Дўрмон»даги учрашувлар ниҳоясига етгач, Туркия Бош вазири «Интерконтинентал» меҳмонхонасида икки мамлакат ишбилармон доиралари вакилларининг анжуманида қатнашди. Режеп Эрдоган турк иш одамларининг йирик делегацияси иштирок этаётган бу тадбир кўплаб фойдали келишувлар билан яқунлинишига ишонч билдирди.

Юксак мартабали меҳмон Олий Мажлис раиси Эркин Халилов билан учрашди. Мулоқот чоғида парламентлараро алоқаларни янада ривожлантиришга оид масалалар муҳокама этилди.

Режеп Эрдоган Хотира майдонида «Мотамсаро она» ҳайкали пойига гул қўйди. Темурийлар тарихи давлат музейини томоша қилди. Фахрий меҳмонлар китобига дастхат ёзиб қолдирди. В.Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси давлат акционерлик жамияти фаолияти билан танишди.

Туркия Бош вазири 20 декабр куни кўҳна Самарқандга ташриф буюради. У ерда шаҳарнинг қадимий обидаларини кўздан кечириш, «СамКочавто» қўшма корхонасида олиб борилаётган ишлар билан танишиши кўзда тутилган.

Анвар БОБОЕВ,  
ЎЗА мухбири

## SO'NGGI UCH KUN MUJDALARI

### OLIY SUD PLENUMI

Oliy sud raisi F.Muhitdinova boshqargan O'zbekiston Respublikasi Oliy sudining navbatdagi plenumida gumon qilinuvchi va ayblanuvchini himoya huquqi bilan ta'minlashga oid qonunlarni qo'llash bo'yicha sud amaliyoti to'g'risidagi masala muhokama qilindi.

Shu bilan birga plenum ishida mehnat vazifalarini bajarish munosabati bilan xodimning hayoti va sog'lig'iga yetkazilgan zararni qoplashga oid nizolar bo'yicha sud amaliyoti hamda fuqarolik protsessual qonunchiligining ayrim normalarini sudlar tomonidan qo'llanilishi masalalari ham muhokama etildi.

Ko'rilgan masalalar yuzasidan qonunlarni to'g'ri va bir xilda qo'llanilishini ta'minlashga qaratilgan tegishli qarorlar qabul qilindi.

### VAZIFALAR BELGILANDI

O'zbekiston mudofaasiga ko'maklashuvchi «Vatanparvar» tashkiloti markaziy kengashining plenumi bo'lib o'tdi.

Plenumda «Vatanparvar» faoliyatini bundan buyon ham takomillashtirib borish, harbiy-vatanparvarlik tarbiyasi bilan bog'liq ishlar saviyasini yangi pog'onaga ko'tarishda davlat va nodavlat tashkilotlar bilan hamkorlikni mustahkamlash zarurligiga e'tibor qaratildi, kelgusi vazifalar belgilab olindi.

### KO'RGAZMA

Poytaxtimizdagi Zamonaviy san'at markazida o'ziga xos fotok'rgazmada «Suv - bu hayot» xalqaro fototlanovi yakunlari bo'yicha tanlab olingan eng yaxshi 300 ga yaqin fotosurat namoyish etilmoqda. Mazkur tanlov joriy yilning bahorida BMTning Evropa iqtisodiy komissiyasi va ushbu tashkilotning O'zbekistondagi vakolatxonasi tomonidan e'lon qililib, Xalqaro chuchuk suv yiliga bag'ishlangan edi.

Tanlov O'zbekiston Badiiy akademiyasi va Toshkent fotografiya uyi tomonidan Yaponiyaning Xalqaro hamkorlik agentligi /JICA/ hamda «Shteyner industriz» kompaniyasi homiyligida tashkil etildi. 2003 yilning mayidan sentyabrigacha o'tkazilgan ushbu tanlovda Markaziy va Sharqiy Evropa, MDHning 19 davlatidan professional va havaskor fotosuratshilar ishtirok etdi.

Ko'rgazma 28 dekabr-gacha davom etadi, keyin esa tanlov ishtirokchilarining eng yaxshi ishlari ko'rgazmasi Jenevada tashkil etiladi.

### ANJUMAN

«Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati markaziy kengashida yoshlar muammolari va ularning yechimiga bag'ishlangan respublika ilmiy-amaliy anjumani bo'lib o'tdi.

Tadbirda tegishli vazirlik, qo'mita vakillari, yoshlar tashkilotlari yetakchilari, mutaxassislar va ommaviy axborot vositalari xodimlari ishtirok etdi. Anjumanda yoshlarning ijtimoiy-iqtisodiy muammolari, siyosiy faolligi, ma'naviy-ma'rifiy kamoloti, oila, nikoh va reproduktiv salomatlik masalalariga bag'ishlangan ma'ruzalar tinglandi.

## “ИСТИҚЛОЛ ФАРЗАНДЛАРИ”

Яқинда Хоразм вилоятида «Истиқлол фарзандлари» танловининг 3-босқичи ўтказилди. Унда вилоятнинг туман ва шаҳарларидан ташриф буюрган энг иқтидорли ўқувчилар ўзаро куч синашдилар. Танлов Низомига кўра иштирокчилар озакси савол-жавоблар асосида синовдан ўтдилар. Тест саволларига жавоб бердилар. Шунингдек, «Тарихий хотирасиз келажак йўқ» деган мавзуда ижодий иш ёздилар. Ўзлари тайёрлаб келган реферат ва альбомларни ҳакамлар ҳайъатига тақдим этдилар. Танловда 9-, 10-, 11-синф ўқувчилари қатнашдилар.

Вилоят болалар ва ўсмирлар ижодиёти методик маркази тўғрақ аъзоларидан Фароғат Жабборова, Гурлан туманидаги 42-лицейдан Гулноза Абдуллаеваларнинг ижодий баёни сермазмун ва теран фикрларга бойлиги билан эътиборга молик бўлиб, юқори баҳоланди. Шунингдек, Фароғат Жабборова томонидан ёзилган реферат «Бу менинг Ватаним», «Президент асарларини севиб ўқийман», «Ёшларга ишонч», «Таълим-тарбия — онг маҳсули» каби мавзуларга бўлинган ҳолда, ҳар бир мавзу атрофлича ёритилганлиги таъкидланди. Қўшқўпир туманидаги I-лицей ўқувчиси Шодлик Йўлдошевнинг реферати ҳам энг яхши ижодий ишларнинг бири сифатида эътироф этилди.

Исмоил ОЛЛАБЕРГАНОВ,  
«Хоразм зиёкори»  
газетаси муҳаррири

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети халқаро журналистика факультетида Абдуллоҳ Фиждувонийнинг 900 йиллигига бағишланган «Хожа-

маърузалар тингланди. Тадбир давомида 2-3-босқич талабалари ҳам қизиқарли чиқишлари билан иштирок этдилар. Уларда жавонмардлик, футувват, та-

томонидан алоҳида таъкидланди.

Анжуман аллома Фиждувоний тариқатининг оламшумул, умум-башарий хоҳиштини амалий жа-

## ФИЖДУВОНИЙНИ ЁД ЭТИБ

гонлик таълимотида комиллик гоилари деб номланган илмий анжуман бўлиб ўтди. Анжуманда аллома ҳаёти ва иш фаолияти, гоилари ва бугунги ўзбек миллий маънавияти мавзусида

возуъ, тасаввуф каби бир-бирига уйғун гоилар, инсон ахлоқини поклаш, меҳр-шафқат, ҳиммат ва мардликни тараннум этувчи тушунчалар талабалар

раёнларда намоён этди.

Динара ОРТИҚОВА,  
ЎзДЖТУ халқаро  
журналистика факультети  
2-босқич талабаси



Шайхонтохур туманидаги 20-мактабнинг бошланғич синф ўқитувчиси Гулнозахон Хўжаева ўқувчиларга «Болалар ҳуқуқлари тўғрисидаги конвенция нима?» мавзусида очик дарс ўтмоқда.

Суратда: Г.Хўжаева дарс пайтида.

Бурҳон РИЗО олган сурат.

Болалигиданоқ ундай қилма ёмон бўлади, бундай қилма яхши эмас, деган гапларни эшитиб улғаймаган ўзбек бўлмаса керак. Ҳар бир оилада болакай туғилиб, катта бўла бошлаганданоқ унинг тарбиясига ҳам алоҳида эътибор бериб келинади.

Энг аввало, катталар томонидан болаларга ҳар бир ишни ўнг қўлдан бошлаш, кийимни ҳам ўнг томондан кийиш, овқатланишни бошлаётган пайтда "бисмилло"ни айтиш ўргатилади. Тарбиянинг миллий ўзаги нима экан, деб кўпчилик билан суҳбатлашдим. Уларнинг аксарияти "албатта динимиз, чунки, фарзандларимизнинг камолга етишлари учун ислом динининг йўл-йўриқларидан асрлар оша фойдаланиб келяпмиз", деган фикрларни билдиришди. Дарҳақиқат, президентимиз Исро Каримов ҳам ўз нутқларининг бирида "Агар мендан, нега миллий қадриятларимиз шунча замонлар оша безавол яшаб келяпти деб сўрашса, бу — аввало, муқаддас динимиз ҳисобидан деб жавоб берган бўлур эдим", деганди.

Халқимизнинг ҳеч бир халқ анъанасига, қадриятларига ўхшамаган, ҳеч бир миллат ва элатнинг урф-одатларини такрорламаган анъаналари, урф-одатлари, дунёқараши бор. Дейлик, болани ёшлигиданоқ тўғриси ўзликка, ҳалолликка, меҳнатсеварликка, бағрикенгликка ўргатиш. Бу нималарда намоён бўлади. Такрор ва такрор бўлсада бундай пайтларда мисоллар билан жавоб бериш тушунарлироқ.

Эндигина тили чиқаётган болакайга унинг бува-бувиси, ота-онаси, ака-опаси ав-

вало қўлини кўксига қўйиб салом беришни ўргатади. "Асалим, қани амакинга салом бериб қўйчи". Кичкинтой қўлчаларини кўксига қўядида, чучук тиллари билан салом беради. Бундан завқланган катталар уни суйиб-эркалайдилар, алқайдилар. Шунда у англай бошлайдики, салом бериш яхши нарса, бўлмаса ўтирганлар бунчалик хурсанд бўлмаган бўлардилар. Болакай ҳамма кичкинтойлар сингари мақтовга, олқишга ўч. Улғая боргани сайин у уйга келган ҳар

келадиган тарбия усуллари қанақа бўлади?

Маълумки, бугунги кунда барча таълим муассасаларида «Миллий истиқлол ғояси: асосий тушунча ва тамойиллар» фани ўқитилмоқда. Миллий истиқлол ғоясининг қонқонимизга сингиб кетган шарқона одоб-ахлоқ қоидалари билан чамбарчас боғлиқ эканлиги эътиборлидир. Қолаверса, ушбу фан туркумининг илк босқичи ҳам «Одобнома» деб аталган. Бугун ота-она ўз фарзандига "ҳовлини озода тут" деб уқтирса, ма-

вал ўз ҳовлиси дарвозасини кишилардан ҳимоялаган ўғил-қиз, сўнгра Ватанини ёт, ёмон ниятли кишилардан муҳофаза этади.

Устоз ўқувчиларининг юрагига Ватан туйғусини ана шундай бир-биридан ёрқин саҳифалар орқали жойлайди. Бугун ҳар бир миллат, ҳар қандай давлат раҳбари, ҳар бир ўзини таниган киши ер шарини, ҳаётни, миллатни асраб қолиш учун, унинг боқийлигини таъминлаш учун нима қилиш керак, деб ўз-ўзига савол бермоғи муқар-

## МИЛЛИЙ ИСТИҚЛОЛ ҒОЯСИ ВА МИЛЛИЙ ТАРБИЯ

улар бир-бирига ҳамisha боғлиқдир

бир меҳмонга, қўни-қўшнига, кўча-қўйдаги кексаю ёшга салом бераверади. Ана шу одати у билан бирга шаклланиб боради.

Тарбиянинг турли-туман усуллари мавжуд. Кимдир "фалон нарсага тегсанг ўлдирман, фалон ишни қилсанг мендан кўрасан, берухсат кетиб қолсанг қайтганинда уйга киргимайман", дея боласини кўрқитиб, ёмон ишлардан қайтарса, кимдир ўз жигарбандини "ёлғон гапирма ёмон бўлади, бировнинг нарсасини олма бу ўғирлик, ўғирлик эса яхши иш эмас," дея тарбиялайди. Хўш, уларнинг қайси бири тўғри ва бизнинг хусусиятимизга хос? Бизнинг ғоямизга тўғри

ҳалла аҳли эса "мана шу обод гузар бизники, бу ерда сенинг ота-боболарингни хоки ётибди, тупроқни авайлаб бос, маҳалланинг кўркига кўрк қўшиб турган чинор шохларини синдирма, маҳалла аҳли фойдаланаётган сувни булғамас" деб ўғит беради. Муаллим эса шахс сифатида шаклланиб бораётган ўсмир йигит-қизлар онгига бу муқаддас юртнинг нақадар улуғлиги, унинг ҳар бир қаричи эъзозга лойиқлиги, бу миллат фахр этишга арзигulik алломалари билан ҳам машҳурлиги ҳақида тушунча беради. Аввал уйини озода тутишга ўрганган болакай, сўнгра мактабини ҳам шу йўл билан ободонлаштиради. Ав-

рар. Ва бу саволларига жавоблар ҳам топиб қўймоғи бор гап.

Бугунги ёшларнинг, болаларнинг дунёқараши, тафаккури, оламга назар ташлаши катталарникидан ёки ўтган асрнинг ёшлариникидан кескин фарқ қилади. Бугун уларнинг қўлида "ДУНЁ" турибди. Яъни компьютер, Интернет тармоғи, турли-туман ахборотлар оқими. Ҳали ўз номи билан бола бўлган ўсмирларни ана шу ДУНЁнинг баъзи салбий жиҳатларидан асрамоғимиз керак. Бунинг учун эса уларга фақат одамийлик сабоғини, инсонийлик дарсини беришимиз лозим.

Бугун баъзи бир омиллар ўзлигимизга, миллий анъа-

### Mulohaza

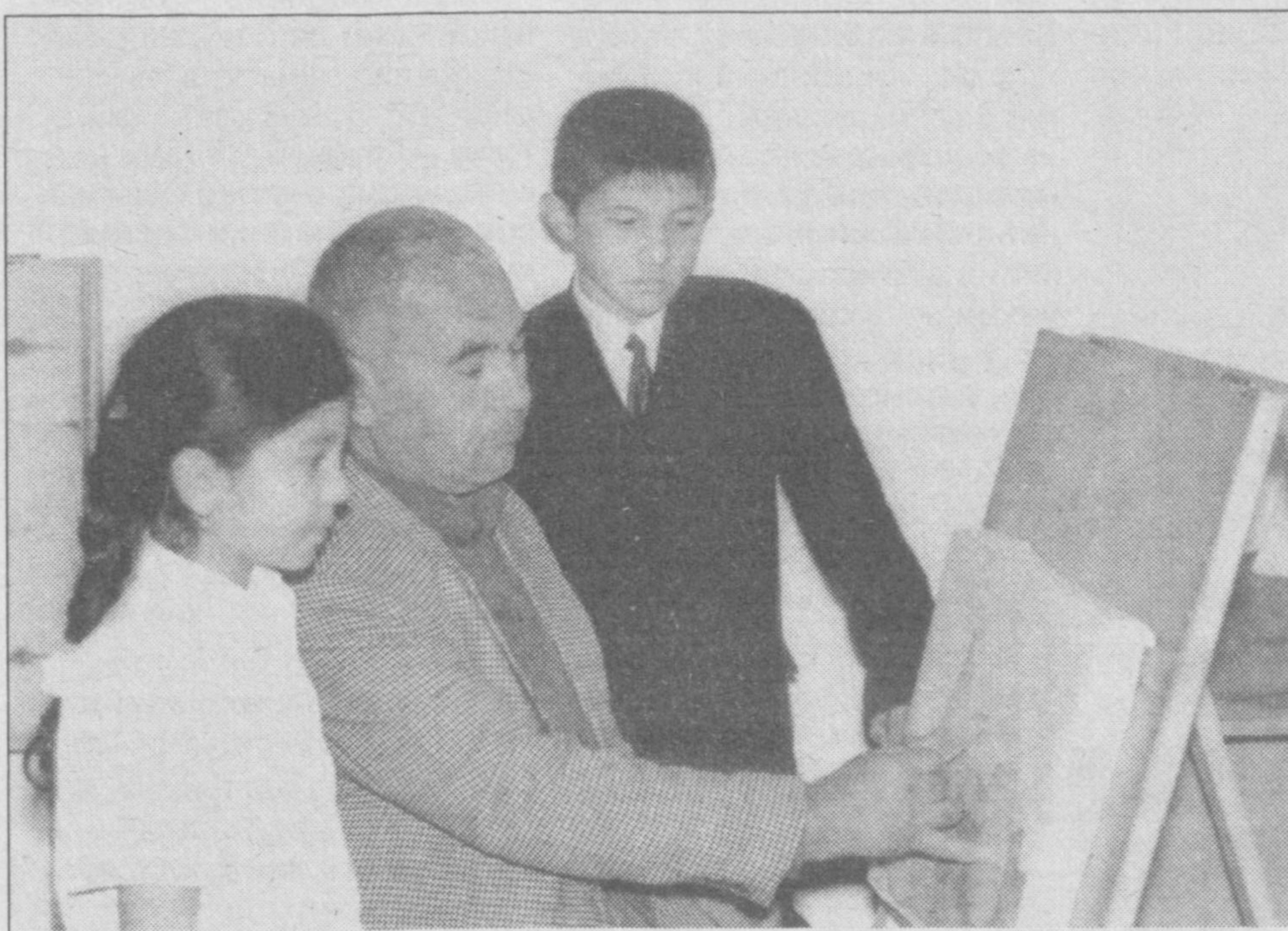
наларимизга раҳна солмоқда. Бир пайтлар муҳаббат тарихи ҳикоя қилинган фильмларни ота-она, бола, бува-буви бирга кўришни ўзига эп кўрмаган бўлса, бугун йиллаб давом этаётган муҳаббат сериаллари тақдири билан қизиққан ота қизидан уялмай сўрайди: «Гвадалупенинг Альфредо билан муносабатлари яхшиландими, уларнинг фарзандлари тақдири нима бўлаяпти?» Миллатнинг қиёфаси унинг катта ёшли кишилари тўфайли шаклланади, деб ўйлайман. Ўғил отадан, қиз онадан андоза олиб улғаяди. Илм даргоҳига қадам қўйган ўқувчи эса муаллимларининг тутган йўли, гапирган гапини такрорлашни хуш кўради.

Бизнинг тугаб-битмас тарихимиз, бой анъаналаримиз, барча халқларни ҳам лол қолдира оладиган қудратга эга бўлган яхши хислатларимиз ҳақида кўп гапириш мумкин. Ва хулоса шундай бўлади:

Аллоҳ таоло бизга ато этган яхшилик, ҳалоллик, мардлик, одамийлик сифатларини болаларимиз онгига мустаҳкам сингдириш ҳар бир ота-онанинг ҳам бурчидир. Ҳадисларда "Ҳеч бир ота-она фарзандига яхши тарбиядан ортиқроқ ҳадя беролмайди" дейилган. Биз ўзимизни, ўзлигимизни асрашимиз учун ҳам миллат ворислари — ёшлар қалбига миллий ғояларимизни чуқурроқ сингдиришимиз шарт.

Тарбиянинг миллий ўзаги оила, маҳалла, мактаб ҳамкорлигида ривож топади. Буни бир дақиқа бўлса-да, унутишга ҳаққимиз йўқ.

Шарифа МАДРАҲИМОВА



Бухородаги тасвирий ва амалий санъат лицей-интернатига 248 нафар ўғил-қиз миллий ва замонавий халқ чолғу асбоблари ҳамда сураткашлик, ҳайкалтарошлик, ҳунармандчилик сирларини ўрганиб келмоқдалар.

Суратда: шу лицей-интернатнинг тасвирий санъат фани ўқитувчиси Жалил Мардонов 5-синф ўқувчилари—Зулфизар Орипова ва Миршод Ёмғировларга сурат чизиш техникасини ўргатмоқда.

Зебинисо ҚУРБОНОВА олган сурат

## МЕН ВА МАКТАБИМ

Мактабим! Бунча гўзал маскансан! Бағрингда Ватаним фарзандларининг энг бахтли онлари ўтади. Улар шу ерда етук инсон бўлиб вояга етадилар.

Мактабим! Мен ҳам фахр ва ифтихор билан сенинг болаларга билим берадиган устозларингдан бириман, дея олармиканман? Буни, албатта, вақт кўрсатади.

Илк бор мактабга қадам қўйган куним бир умр ёдимдан чиқмайди. Мактаб раҳбари Хава Муслимовна мени фойеда очик юз билан қарши олди ва ўз хонаси томон бошлади. Илк бор устоз бўлиш масъулияти ва фаҳрини шу вақтда ҳис қилганман. Мактаб раҳбари менга қуйдагиларни ҳикоя қилиб берди:

"Тошкент шаҳар, Собир Раҳимов туманидаги Обид Содиков номидаги "Иқтисодий таълим йўналишидаги синфлар мавжуд бўлган" 249-умумтаълим мактабда 1975 йилнинг 1 сентябрида илк бор кўнгирак чалинган ва унинг очишида давлат арбоби Шароф Рашидов қатнашган. Ўтган ўқув йиллари давомида мактабни тасмоллаган ўғил-қизлар бугунги кунда мамлакатимизнинг турли вилоят ва туманларида юртимиз иқтисодини ривожлантиришда ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар."

Мен 1999-2000 ўқув йилида педагогик фаолиятимни бошладим. Жамоанинг самимий муносабати иқтисод фанини ўқувчиларга тушунтириб беришимда яхши натижа бера бошлади.

Илк бора ўтган биринчи дарсим ҳамон эсимда. Ўшанда 11-"А"-синфида "Мустақиллик" дарсини ўтгандим. Қалбимдаги ҳаяжон мени шу кунги узоқ вақт тарк этмади. Ўқувчиларнинг менга

бўлган ишончи уларнинг кўзларидан билинар эди. Шу тариқа йиллар ўтди. Мен мактабнинг ҳақиқий аъзосига айландим. Мактабдаги таълим-тарбия жараёнининг бориши ҳаммининг, шу жумладан, менинг доимий диққат марказимда бўлади. Мактабдаги ҳар бир ўтилган яхши дарс ўқувчининг келажагига қўйилган пойдевордир. Шунинг ҳисобига олиб, ўз педагогик фаолиятимда қуйдагилардан фойдаланмоқдаман.

"Саёҳат" дарслари ўқувчилар учун ажратилган амалий машғулотлар даврида олиб борилади. Дарс туманимиздаги "Уйжойжамгармабанк" ёки Собир Раҳимов туманидаги банк (шаҳар филиали)да ўтказилади. Бунда ўқувчилар тўғридан-тўғри банк хизмати билан танишдилар. Ёки болалар билан кичик

корхона тузмочки бўлиб (ўйин тариқасида), банкдан пул оламин.

Ўқувчилар банк ҳисоб-китобини компьютер ёрдамида ишлаб чиқадилар. Биз қанча фойда оламин, банк қанча олади. Агар зиён бўлса-чи, биз қанча қарздор бўламиз. Бу каби ўйинлар ўқувчиларнинг мавзунини яхши ўзлаштиришида фойда беради.

Ўтган ўқув йиллари давомида мактабга кўплай меҳмонлар келди. Турли тadbирлар бўлиб ўтди. Мактаб давлат аттестациясидан ўтди ва банк синфлари бўлгани учун "Иқтисодий таълим йўналишидаги синфлари мавжуд бўлган мактаб" мақомини олди. Бу эса, ўз навбатида, менинг ва жамоамиз олдига ҳам юксак вазифаларни қўяпти.

Муборак ҚУРБОНОВА,  
Тошкент шаҳар Собир Раҳимов  
туманидаги 249-умумий ўрта таълим  
мактабининг иқтисод фани ўқитувчиси

Қашқадарё вилояти Шахрисабз туманидаги А.С.Пушкин номидаги 90-мактабда айни кунда мавжуд 26 та синфда 38 нафар ўқитувчи 764 нафар шахрисабзлик ёшларга илму одоб ўргатишмоқда. Мактабда таълим-тарбия ишлари тўлалигича рус тилида олиб борилади. Яқинда ана шу илм масканида бўлиб, қўлга киритилаётган бир қатор ютуқларни ўрганиб қайтдик.

### АҚШНИНГ IREX ТАНЛОВИ ГОЛИБИ

Ўзбекистон ва АҚШ мамлакатлари ўртасидаги дўстона ҳамкорлик муносабатлари тобора мустақамланиб бораётганлигидан ҳар иккала мамлакат фуқаролари мамнун. Ана шу яхши муносабатлар боис юртимизда АҚШнинг қатор ташкилот ва компаниялари ўзaro ҳамкорлик фаолиятларини олиб бормоқдалар.

— Яқинда илм масканимиз АҚШнинг IREX (АЙРЭКС) компанияси танлови голиби" деган юксак номга муяссар бўлди, — дейди мактаб директори Сайфилло Тошев. — Ушбу танловнинг 1-босқичида вилоятдаги 400 та мактаб иштирок этди. 2-босқичда 200 та мактаб сараланиб олинган бўлса, 3-босқичда 14 та мактаб ўзаро беллашди. Танлов якунида вилоятнинг 10 та мактаби танлов голиби деб топилди. Голиб деб топилган мактаблар орасида бизнинг илм масканимиз ҳам бор...

— Ушбу танловда мактаб қайси йўналиш ва қандай кўрсаткичлар бўйича голибликни қўлга киритди?

— Танловнинг шартлари жуда ҳам кенг қамровли. Мактабда олиб борилаётган таълим-тарбия ишларининг самарадорлиги, ўқув ва амалиёт хоналарининг ҳозирги замон талабларига мослиги, ўқувчи ва ўқитувчиларимизнинг билим ва малакалари, умуман, мактабнинг барча соҳалар бўйича натижалари ва кўрсаткичлари таҳлилий тарзда ўрганилди.

— IREX компанияси голибларига қандай мукофот ташкил этилган?

— IREX компанияси голиб мактабларга 6 та компьютердан иборат компьютер маркази соғга қўлаётди. Ана шу компания ходимларининг ўзлари келишиб, марказни ташкил этишади. Марказимиз халқaro интернет тarmoғига улаб берилади ва икки йил ушбу тarmoқдан bepул фойдаланамиз. Яна битта гап. Ушбу марказни малакали мутахассислар билан таъминлаш ва уларга маош тўлаб туриш вазифаларини ҳам IREX компанияси ўз зиммасига олган. Ўқувчи ўқитувчиларимиз, ота-она-

ларимиз, ҳамма-ҳаммамиз жудаям хурсандимиз. Насиб бўлса, янги йилга қадар мактабимизда халқaro интернет тarmoғига уланган марказ фаолият кўрсата бошлайди.

### ЧУҚУРЛАШТИРИЛГАН ТАЪЛИМ

Илм масканида ўзбек тили, рус тили, инглиз тили, физика, математика, кимё ва тарих фанлари чуқурлаштирилган дастурлар асосида ўқитила-япти. Ўқитувчилар ўз фанини мукамал билишади, касбларини севишади. Улар ўз ўқув даргоҳларини "кўз-кўз" қилиш даражасида чиройли бир тарзда, ўзларига хос жиҳозлашган.

Муаллима Румия Янгазова раҳбарлик қилаётган 4- "В" синф хонаси табиатнинг бир бўлагини эслатади. Гир-атроф ранг-баранг гулларга тўла. Ўқув

хонаси ўзига хос безатилган.

Румия Янгазова шогирдлари билимдонлигию зукколиги, одоблилиги билан ажралиб туради. Улар берилган саволларга аниқ ва лўнда жавоб беришади. Ўзлари ҳам савол беришдан сираям чўчишмайди.

Синф жамоаси айни кунда "Жонажон юртимда қиш" мавзусида ўтилиши режалаштирилган танловга тайёргарлик кўришяпти.

— Чуқурлаштирилган дастурлар асосида берилаётган таъ-

юшма етакчиси Гулнора Турдиева. — Мактабларимизда ўқувчиларимизнинг эркин фикрлашлари, ўз таклиф ва мулоҳазаларини ошқора баён этишларига фов бўладиган тўсиқларни олиб ташлаш керак. Токи болаларимиз кенг мушоҳадали, билимли ва зукко, ташаббускор, энг муҳими, Ватанимизнинг комил фарзандлари бўлиб етишсинлар.

Гулнора Турдиеванинг куюнчаллик билан айтганлари балки тўғридир. Балки жойларда ўқувчиларнинг фикр-мулоҳазалари ўрганилмаётгандир. Эҳтимол, уларнинг ибратли ташаббуслари қўллаб-қувватланмаётгандир. Худди ана шу хусусларда ҳам етакчилар ташаббускор бўлмоқлари керак. Негаки, болалар етакчиларининг олдиларига қўйган бурч ва вазифалари жудаям катта.

— Яқинда мактабимизда ўтказилган "Она тилим — жону дилим" мавзусидаги тадбирда шеърхонлик баҳси катта ўрин олди, — дейди болалар етакчиси. — Тадбирда нафақат ўзбек шоирларининг шеърлари, балки рус ва қардош халқларнинг таникли шоирлари ижодларидан ҳам намуналар ўқилди. Энг кўп олқиш ва қарсақларга мактабимизнинг 10-синф ўқувчиси Андрей Геръте сазовор бўлди. У шеърятимиз султони Мир Алишер Навоийнинг "Хамса" - сидан ёд олган шеърларини ифодали тарзда ўқиди.

Мактабнинг ўқув хоналари ва залларида 600 дан ортиқ гуллар ўстириляпти. Ана шу гуллар парваршини ҳам болалар ва ўсмирлар уюшмаси ўз назоратига олган. Тўғаракларда ўқувчиларнинг фаоллигини ошириш ҳам "Камалак"нинг вазифаси. Ўқувчилар билан жойларга саёхатлар уюштириш, маҳалладаги ногирон ва қарияларнинг ишларига кўмаклашиш, боринги, барча-барча ишларда болалар ва ўсмирлар уюшмаси бош ташаббускор.

### "ҚИШ МЕВАСИ— ИССИҚ"

Мактабнинг барча хоналари, ҳатто заллар ҳам мезёрида иситилган.

— Бу масалада асосий ҳомийимиз Шахрисабз қум-шағал саралаш заводи маъмуриятига раҳматлар айтаемиз, — дейди мактаб директори Сайфилло Тошев. — Бундан икки йил олдин ана шу завод жамоа аъзолари ҳомийлиги билан 1 млн.247 минг сўм сарфланиб, мактабимиз иситиш қурилмалари қайта таъмирланди.

Дарҳақиқат, мактаб жамоаси аъзолари завод аҳлидан мамнун. Ўқитувчиларнинг айтишларича, мактаб жамоаси ҳар бир ишда ўз ҳомийларининг молиявий кўмакларига суянишади.

Абдували ОБИДДИН,  
"Ma'rifat"нинг махсус мухбири



лим ўз самарасини кўрсата-яптими? — деб сўраймиз Людмила Новиковадан.

— Энг аввало шуни айтишим керакки, ўқувчиларимиз қатор кўрик-танловлар, фан олимпиадаларида ўзларини кўрсатишяпти, — дейди у чиройли ўзбекча талаффуз билан. — Ҳар йили 11-синф битирувчиларимиздан 60—70 фоизи тест синовлари орқали олий ўқув юртига ўқишга кириб кетишяпти. Мана, ўтган ўқув йилида ҳам мактабимизнинг 11-синфини 25 нафар ўқувчи битирди. Уларнинг 17 нафари айни кунда олий даргоҳларда ўқишяпти...

### ТИНИБ-ТИНЧИМАС ЕТАКЧИ

Мактабда "Камалак" болалар ва ўсмирлар уюшмаси фаолият кўрсата-япти. Уюшмага тиниб-тинчимас муаллима Гулнора Турдиева етакчилик қилади. Уюшма йиллик, чораклик, ойлик ва ҳатто хафталик режаларга эга. У ўзининг дастурий режалари билан бутун мактабда олиб борилаётган таълим-тарбияга оид барча ишларда иштирок этади. Бир сўз билан айтганда, "Камалак"нинг мактабда жуда катта ўрни бор. Илм масканидаги озодалик ва тартиб-интизом, ўз-ўзини бошқариш, спорт мусобақаларидан тортиб, китобхонлар конференцияларигача, оммавий ҳашарлардан ободонлаштириш ишларигача барча-барчасида болалар ва ўсмирлар уюшмаси ўқувчиларга бош-қош.

— Менда бир таклиф бор, — дейди

Тошкент давлат техника университети қошидаги Чилонзор академик лицейида "Таълим жараёнида педагогик технологиялар самарадорлигини ошириш" мавзусида илмий-амалий семинар бўлиб ўтди. Ушбу семинар қатнашчилари аниқ ва табиий, гуманитар, ижтимоий ва касбий фанлар каби шўъбаларга бўлиниб, ўз ишларини давом эттирдилар.

Ҳар бир шўъбада йўналишлар бўйича инновацион технолoгиялар асосида дарсларни ташкил этиш юзасидан маърузалар ўқилди, баҳс-мунозаралар бўлди.

— Таълимда янги педагогик технологиялар — давр зарурияти, — дейди Тошкент шаҳар ўМКХТ бошқармаси ўқув-услубий бўлимининг бошлиғи Раъно Бобоева. — Республикаимизнинг бозор иқтисодиётига босқичма-босқич ўтиши муносабати билан янги ижтимоий-иқтисодий шароитга мос келадиган кадрларни тайёрлаш ҳам давр талабига айланди. Шу боис Тошкент шаҳар ўМКХТ бош-

## ТАЪЛИМ ЖАРАЁНИДА АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ

қармаси тизимидаги ўқув муассасаларида таълим мазмунини кўтариш ҳамда педагог кадрларнинг малакасини ошириш мақсадида умумтаълим фанларидан 19 та, махсус фанлардан 54 та таълим муассасаларида доимий ҳаракатдаги малака ошириш курслари ташкил этилди. Бундай курслар ўқитувчиларнинг услубий ишларига, янги педагогик технологияларни дарс жараёнига татбиқ этишга катта ижобий ўзгаришлар киритмоқда. Шу ўринда таъкидлаш жоизки, айни кунда таълим муассасаларида ДТСга муво-

фиқ янги педагогик технологиялар асосида иш олиб бораётган 360 нафардан зиёд ижодкор педагогларнинг иш тажрибаси оммалаштирилмоқда. Бугунги семинар ҳам ана шу ишларнинг давоми ўлароқ барчамизни ўз фаолиятимизга янгича ёндашув ҳамда масъулият билан қарашга ўргатадиган унутилмас анжуман бўлиб қолади, албатта.

— Ушбу семинар менда жуда катта тасуурот қолдирди, — дейди Тошкент агротижорат касб-хунар коллежи ўқитувчиси Асқар Мирзаев. — Ҳамкасбларимнинг иш тажрибалари

билан танишдим, касбий фанлар бўйича ўқилган маърузалар педагогик технологиялар ҳақидаги билимларимни янада бойитди, лицей ўқитувчилари томонидан ўтказилган янги педтехнология асосидаги очиқ дарслар менга жуда манзур бўлди.

Шуни алоҳида эътироф этиш керакки, семинарга тақдим этилган ишларнинг барчасида ўз ишига катта қизиқиш ва масъулият билан қарайдиган фидойи ўқитувчиларнинг қимматли фикрлари, тажрибалари, фикр-мулоҳазалари акс этган.

Семинарда ижодкор ўқитувчилар томонидан 90 тадан ортиқ янги педагогик технология асосидаги маъруза матнлари, дарс ишланмалари тақдим этилди. Буларнинг барчаси мутахассислар, нуфузли олимлар томонидан кўриб чиқилди. Шулардан 30 та ижодий иш юқори баҳоланди ва оммалаштиришга тавсия этилди.

Башорат ОМОНОВА



## ПРОКУРАТУРА ХОМИЙЛИГИДАГИ МАСКАН

Самарқанд шаҳридаги 9-меҳрибонлик уйини республикада яхши билишади. Чунки бу уйда ташкил этилган "Мустақиллик гунчаси" мусиқий дастаси 4 йилдан буён меҳрибонлик уйлари уртасида утказилган санъат фестивалини бошлаб беради.

Лекин, гап ҳозир ушбу даста ва унинг ютуқлари ҳақида эмас. Меҳрибонлик уйида тарбияланаётган болакайларнинг санъат оламидаги илк муваффақиятли одимлари бу ерда амалга ошириладиган ибратли тадбирлардан бир саҳифа, холос.

Маълумки, Самарқанд вилояти ҳокимлиги меҳрибонлик уйларининг моддий-тех-

ник базасини янада мустаҳкамлаш, уларда тарбияланаётган болакайлар учун талаб этиладиган шароитларни тулиқ яратиш бўйича зарур деб топилган барча тадбирларни амалга оширмоқда. Ушбу тадбирлар сира-сида меҳрибонлик уйларига курсатиладиган ҳомийлик ёрдами алоҳида урин тутати.

— Бизнинг уйимизни вилоят прокуратураси жамоаси оталиққа олган, — дейди 9-меҳрибонлик уйи директори Матлуба Исмоилова. — Уларнинг самимий ва бегараз кўмаклари туфайли турли сабаблар боис ота-она меҳридан бевақт жудо бўлган болалар яна меҳр оғушидалар.

Ҳомийларимизнинг саяҳат-ҳаракатлари туфайли қишга яхши ҳозирландик: жажжилар иссиқ кийим-кечаклар, ётоқхоналар гиламлар, жун одеял ва иссиқ кўрпа-тушаклар билан таъминланган. Самарқанд тумани ширкат ҳужаликлари ва "Самарқандпаррандаломанж" қўшма корхонаси жамоалари эса зарур озик-овқат маҳсулотларини етказиб турибдилар.

Ушбу меҳрибонлик уйида 3 ёшдан 8 ёшгача бўлган 102 нафар бола тарбияланади. Уларнинг ўсиб-улғайишлари, муносиб таълим ва тарбия олишлари учун бу ерда барча шароит муҳайё.

Сулаймон  
ХУСАИНОВ

2004-yil — Mehr-muruvvat yili

Маълумки, эшик қоқиб кириб келаётган янги йилимиз Президентимиз томонидан "Меҳр-мурувват йили" деб эътироф этилди. Бу бежиз эмас. Ўзбек халқида азал-азалдан меҳр-оқибат, саҳоват каби инсоний фазилатлар мавжуд бўлиб келган. Бугунги кунда ҳам ана шундай саҳоватли кишилар ора-

ни кўрди ва бу ишни туман халқ таълими бўлими маънавият ва маърифат ишлари бўйича услубчи-назоратчиси Орифжон Тўлановга топширди. Орифжон бу боланинг ҳужжатларини расмийлаштириб, Андижондаги меҳрибонлик уйига қўйиб келиш учун олиб кетаётганда, бола йиғлаб илтижо билан ёлворди: "Жон

бўлди. Аҳрорбек Шокировни ўша кундан бошлаб Орифжон тарбияламоқда. Янги ўғил Аҳрорбекка ўқув куроллари, кийим-бош олиб бериб, қишлоқдаги Алишер Навоий номидаги 27-мактабнинг 3-синфига жойлаган эди. Аҳрорбек ҳозир шу мактабнинг 5-синфидан намунали хулқ ва аъло баҳолар билан ўқимокда. Орифжоннинг олти ўғли бир-бирлари билан

## РАҲМАТ СИЗГА, ОРИФЖОН!

мизда кўпчиликни ташкил қилди.

Андижон вилояти Марҳамат тумани ҳокимлигига 2001 йил март ойининг сўнги кунларида ёшгина бир жувон кириб келди. Кўхлиқина бу аёл 8 ёшлар чамасидаги бир ўғил болани етказиб олган эди.

У бошидан кечирган воқеаларни бирма-бир баён қилиб, боласини ташлаб кетишини айтди. Туман ҳокимлиги вояга етмаганлар билан ишлаш комиссияси билан меҳрибонлик уйига топшириш чора-тадбирлари-

тоға, мени "детдом"га олиб борманг, бир марта гапимга кулоқ солинг". Боланинг йиғлаб ёлворилишидан кўнгли бузилган Орифжон Тўланов унга қараб: "Менга ўғил бўласанми?" деди. Бола севинганидан кўзлари ёниб кетди ва Орифжонни кучоқлади. Бу воқеа 2001 йил 4 апрель куни бўлган эди. Орифжон болани ўз уйига умр йўлдоши Буюйшахонга олиб келди. Буюйшахон янги фарзандини хушмуомалалик билан кучоқ очиб кутиб олди. Орифжоннинг ёлғиз қизи, 5 ўғли бор эди. 6-ўғил уларга шерик

иноқ бўлиб, ота-онасига содиқ бўлиб яшашмоқда.

Орифжон бир ўғлини уйлантириб, бир қизини турмушга чиқарди. Бир боланинг иккинчи хонадонга бориб яшаб кетиши осон эмас. Ҳаммасини енгиб мана шундай шароитда олти ўғил бир қизни ўстираётган Орифжон Тўлановга, унинг турмуш ўртоғи Буюйшахонга ҳимматингизга балли, раҳмат деймиз!

Абдурасул ЭРАЛИЕВ,  
Халқ таълими  
аълочили

Таълим-тарбия жараёнини жаҳон андозаларига мос равишда олиб боришда хориж билан ҳамкорлик алоқалари муҳим аҳамият касб этиши барчамизга маълумдир.

Айни пайтда мамлакатимизда бу борада олиб бориладиган амалий ишларнинг кўлами тобора кенгаймоқда. Хусусан, Япония мамлакатини юртимизда фаолият юритаётган қишлоқ хўжалик коллежларидан 50 тасига грант ажратган. Шу муносабат билан япониялик бир гуруҳ мутахассислар яқинда Жиззах вилоятида бўлишди. Хорижлик мутахассислар Кейжу Томинага ва Наоко Ода Зомин туманидаги қишлоқ хўжалиги ва маиший хизмат касб-ҳунар коллежидан бўлиб, бу ердаги таълим-тарбия жараёни билан яқиндан танишишди.

— Ташрифимиздан асосий мақсад, грант ажра-

## КОЛЛЕЖЛАРДА ЯПОНИЯЛИК МУТАХАССИСЛАР

тилган касб-ҳунар коллежлари фаолиятини ўрғанишдан иборат, — дейди Кейжу Томинага. — Япониядан келтириладиган жиҳозларга бўлган талаб ва улар ўрнатиладиган хоналарни кўздан кечирдик. Умуман, вилоятдаги барча қишлоқ хўжалиги коллежлари бизга манзур бўлди. Замонавий коллеж биноси, унинг хоналари давр талабига тўла жавоб беради. Айниқса, Зоминдаги қишлоқ хўжалик коллежининг имкониятлари юқори. Биз бу ерда чорва моллари учун қуриладиган мажмуа комплекс қурилиш лойиҳаси билан танишдик. Келгусида бу ерда чорвачилик маҳсулотларини қайта иш-

лайдиган цех барпо этилади. Назарий ва амалий машғулотлар бевосита ишлаб чиқариш майдончасида амалга оширилади. Биз жиҳозлар ўрнатиладиган хона қурилишига зарур бўлган ўзгартишлар кири-

### Xalqaro hamkorlik

тиб, ўз маслаҳатларимизни бердик.

— Назарий машғулотлар ўтказиладиган кенг ва ёруғ хоналар замонавий жиҳозларимизга тўла мос келади, — дейди япониялик мутахассис Наоко Ода. — Мен кўпроқ ўқув-лаборатория ишлари учун жиҳозлар ўрнатиладиган хоналарнинг тузилиши,

машғулотлар ўтказиш учун қулайлигини ўргандим. Замонавий коллежларнинг бунёд этилиши юртингизда таълим-тарбия тизимини ривожлантиришга юксак эътибор бериладиганлигидан дарак беради.

— Япония халқаро ҳамкорлик банкнинг UZB-P6 имтиёзли кредити асосидаги "Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими-ни ривожлантириш" лойиҳасига кўра вилоятимизга ташриф буюрган Япониянинг Сумитома корпорейшн компаниясининг М.Усмадсу, А.Кабуяши, Г.Коно, М.Матцубра сингари мутахассислари Пахтакор, Дўстлик, Мирзачўл, Зарбдор, Бахмал ту-

манларида бўлишди, — дейди вилоят ўрта махсус, касб-ҳунар таълими бошқармаси бошлиғи, профессор Илҳом Тиркашев. — Улар коллеж раҳбарлари, ўқитувчилар билан амалий суҳбатлар ўтказдилар. Япониялик мутахассислар қишлоқ хўжалик коллежларини кейинги йилнинг ёз ойларида тулиқ жиҳозлашни мўлжаллашмоқда. Қўшимча биноларнинг қурилиши, ўқув хоналарининг ўзгартирилиши ҳақида ўзларининг маслаҳатларини бердилар.

Япония — Ўзбекистон ҳамкорлигининг мустаҳкамланиши келгусида мамлакатимизда таълим тизимининг янада юқори босқичга кўтарилиши, ма-лакали кадрлар тайёрлашнинг янги имкониятларини очиб беради.

Абдусаттор СОДИҚОВ,  
"Маърифат"нинг махсус  
муҳбири



Ўғил-қизларни мактабдан, синфдан ташқари ишларга, тўғарақларга, турли хил беллашувларга жалб этиш ўқувчилар саводхонлигини оширишда муҳим омил ҳисобланади. Бу ҳақиқатни яхши англаган Сирғали туманидаги 17-умумий ўрта таълим мактаби жамоаси ўқувчилар ўртасида танловлар, баҳс-мунозарали кечалар уюштириш одат тусига айлантириб боришяпти. Натижалар эса чакки эмас.

Суратларда: илм масканининг 7-синфлари ўқувчилари ўртасида ўтказилган синфлараро беллашув жараёнидан лавҳалар акс эттирилган.

Зафар БАКИЕВ  
олган суратлар.















**Янги усуллар қўлланмоқда**

Олий ўқув юртларида талабаларга машгулотларни компьютер воситалари ёрдамида ўқитиш бугуннинг долзарб масалаларидан бири ҳисобланади. Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети рус гуруҳлари талабаларининг ўзбек тили дарсида «Антонимлар» деб аталган дастур қўлланиб кўрилди. У 60 дақиқага мўлжалланган бўлиб, бунда дастурни ишга тушириш, тинглаш, қайта тинглаш, ўқиш, вазифаларни бажариш, лугатдан фойдаланиш кўзда тутилган.

Ҳозирги кунда кўпчиликка маълум бўлган чет тили ўргатиш дастурлари, шунингдек, ижтимоий ва аниқ фанлар бўйича дарсликлар мавжуд. Олий даргоҳларнинг рус гуруҳлари учун ўзбек тилидан таълим стандартлари асосида электрон версияларни яратиш эҳтиёжи анчадан бери мавжуд.

ТДПУ ўзбек тили ўқитиш методикаси кафедрасининг аспиранти Саодат Одилова «Ўзбек тили машгулотларини мультимедиа ёрдамида ташкил қилиш» мавзусида илмий иш олиб бормоқда. Саодат мазкур изланиш борасда мутахассислар кўмагида бир неча дастурлар яратди.

Юқорида айтилган «Антонимлар» дастурида қоидалар рус тилида берилган. Бу билан русийзабон талабанинг тилга бўлган қизиқиши сақланиб қолади. Унинг ўрганиш, тушуниш ва эслаб қолиш қобилияти янада ортади, чунки компьютер воситалари мавзунини ранг-тасвир, графика, видео, овоз каби воситалар орқали тушунтиради.

Хулоса қилиб айтганда, ўзбек тили дарсларини мультимедиа ёрдамида ташкил қилиш юқори натижалар беради, деб ўйлаймиз.

**Насиба МАМАЖОНОВА**

Маълумки, кейинги йилларда мамлакатимизда маҳаллий давлат ҳокимият органлари ваколатларини кенгайтириш мақсадида қатор қонунлар қабул қилинди. Айниқса, 1993 йил 2 сентябрда қабул қилинган «Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида» ги қонунда маҳаллий ҳокимият органларининг ҳар томонлама ҳуқуқ ва вазифалари кўрсатилган, шунингдек, ташкилий фаолият шакллари ва иқтисодий-молиявий асослари белгилаб берилган эди.

Орадан бир оз вақт ўтиб,

Купгина давлатларда жойларда сайланадиган ва тайинланадиган органлар давлат ҳокимияти эмас, балки маҳаллий, ҳудудий бирликлар аҳолисининг ҳокимияти ҳисобланиб, ҳудудий жамоалар ҳисобланади.

Шунингдек, маҳаллий ўзини-ўзи бошқариш органлари ўз ваколатига кирувчи масалалар бўйича мустақилдирлар. Ушбу масалалар юзасидан марказий органлар бирон-бир кўрсатма беришга ҳақли эмаслар.

Масалан, Бразилияда ўзини-ўзи бошқариш органлари

сифатида кўрилмоқда. Аммо уларнинг ваколатлари кенгроқдир.

Мамлакат ҳудудининг давлат органлари ҳужжатлари билан районлаштириш «сунъий» маъмурий-ҳудудий бирликлар, масалан воеводалар (Польшада), губернаторлар (Таиландда), вилоятлар (Болгарияда), районларнинг пайдо бўлишига олиб келди. Бу бир томондан минтақавий ўзини-ўзи бошқариш бўлса, яъни сайланадиган органлар, иккинчи томондан эса минтақавий бошқаришдир.

**ХОРИЖДА МАҲАЛЛИЙ БОШҚАРУВ**

аниқроғи, 1999 йил 14 апрелда Олий Мажлиснинг XIV сессиясида янги таҳрирдаги «Фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари тўғрисида» ги қонуни жамиятимиз ҳаётида туб бурилиш ясади, десак муболаға бўлмайди.

Чунки янги таҳрирдаги қонуннинг 7-моддасида «Фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари давлат ҳокимияти органлари таркибига кирмайди» деб тўғридан-тўғри белгилаб қўйилди. Бу эса, ўз ўрнида фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш ҳамда ўз фаолиятини амалга оширишда мустақилликни тўла таъминлади.

Мустақил давлатлар ҳамдустлиги ҳамда бошқа хорижий мамлакатларнинг тажрибасидан шу нарса аёнки, давлат ҳокимияти тушунчасига ҳамда ҳудудий жамоа расмий ҳокимиятлари тушунчаларига турлича ёндашувлар мавжуд.

ҳуқуқий мақоми, улар қабул қиладиган партиялар, низомлар (уставлар) маҳаллий орган қонунлари билан тартибга солинади.

Маъмурий-ҳудудий бирликларнинг турлича табиати уларнинг тузилиши (структура)га таъсир этади. Шу боисдан купгина мамлакатларда «табиий» ва «сунъий» маъмурий-ҳудудий бирликлар мавжуд.

«Табиий» маъмурий-ҳудудий бирликлар бу турли хил посёлка, қишлоқ, шаҳар бўлиб, бу ерда одатда сув манбалари атрофида кишилар тарихан «табиий» равишда яшашга бирлашганлар. Улар бошқариш учун маълум шахсларни, яъни оқсоқол, раисларни сайлаганлар, коллегиал бошқарув органларини (йигинлар, кенгашлар) тузганлар. Бу жамоа тарзидаги ўзини-ўзи бошқариш ҳисобланади. Айни пайтда шаҳарлар жамоа

Маҳаллий ва ўзини-ўзи бошқариш тизими қатор мамлакатларда турлича моделларга эга. Масалан: маҳаллий бошқарувнинг англосаксон модели, бу маҳаллий бошқарув модели бўлиб, Англия ва Уэлснинг графликларида, Шотландиянинг област ва округларида, Австралия, Канада ва АҚШнинг графликлари ва округларида қабул қилинган. Бу ерларда маъмурий ҳудудий бирликларда маҳаллий масалаларни ҳал этиш учун икки-тўрт йилга сайланадиган кенгаш-бошқарувлар тузилади. Кичик маъмурий-ҳудудий бирликларда кенгаш уч-беш кишидан иборат бўлса, йирик шаҳарларда 50 тагача аъзодан иборат бўлади. Бундан ташқари аҳоли яна бир қатор мансабдор шахсларни сайлайди. Масалан: АҚШда полиция бошлиги шерифни ёки атторкейни сайлайди.

Атторкей — бу йирик маъму-

**Nigoh**

рий-ҳудудий бирликлар графликлар маъмуриятининг судда сайланадиган вакилидир.

Маҳаллий бошқарувнинг роман-герман модели Франция, Италия, Польша, Болгарияда тарқалган. Бу модел Туркия, Сенегал ва айрим бошқа давлатларда ҳам қабул қилинган.

Сунъий-маъмурий-ҳудудий бирликларда маҳаллий бошқарувнинг икки тури мавжуд бўлиб, биринчисида маъмурий-ҳудудий тузилишнинг вилоят ва туман бугинида марказдан тайинланган мансабдор шахслар бошқаради. Чунки вилоят ва туман ҳудудий жамоа ҳисобланмайди. Булар жумласига Финляндия ва Туркияда губернаторлар, Болгарияда вилоят бошқарувчиси, Польшада воеводстванинг воеводи, Францияда коммиссарлар киради.

Иккинчисида эса, маъмурий ҳудудий бирликлар ҳудудий жамоа ҳисобланиб, уларда сайланадиган Кенгаш ва юқоридан тайинланадиган мансабдор шахслар маҳаллий бошқарувни амалга оширади. Бу тарзда эса Франциянинг департаментларида, Индонезияда бошқарилади.

Юқоридаги фикрлардан кўриниб турибдики, маҳаллий ўзини-ўзи бошқариш ва сайлаш ҳар бир давлатнинг ижтимоий хусусиятидан келиб чиққан ҳолда амалга оширилади.

Хориж мамлакатлари ўзини-ўзи бошқариш тизимларини ўргана бориб маҳаллий органлар ролини янада ошироғимиз, энг муҳими фуқаролар ишончини оқламоғимиз лозим, деб ўйлайман.

**Р. БЕГМАТОВ,**  
Низомий номидаги ТДПУ  
«Давлат ва ҳуқуқ асослари»  
кафедраси катта ўқитувчиси

**Самарқанд вилоят ўрта махсус, касб-ҳунар таълими бошқармаси қошидаги академик лицей ва коллежларнинг истиқболли раҳбар кадрлар захира мактабига танлов асосида тингловчилар қабул қилади.**

**Танловда қатнашиш учун қуйидаги ҳужжатлар қабул қилинади:**

- маълумотингиз тўғрисидаги ҳужжатлар;
- иш фаолиятингиз тўғрисидаги маълумот;
- Меҳнат дафтарчасидан нусха;
- тавсиянома.

Ҳужжатлар 2004 йилнинг 1 мартгача қабул қилинади.

**Қўшимча маълумотлар учун манзилгоҳ:  
Самарқанд шаҳри, Шохрӯҳ кўчаси, 82-уй.  
Телефонлар: 33-52-86, 33-62-23, 33-56-47.**

**Бутунжаҳон почта иттифоқининг ташаббуси билан Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги ҳамда Халқ таълими вазирлигининг қўшма буйруғига асосан 2004 йил январь—март ойларида республикамиз ҳудудидаги умумий ўрта таълим мактаблари ўқувчилари ўртасида хат кўринишидаги**

**ИНШОЛАР ТАНЛОВИ**

ўтказилади.

Танловда таълим олиш қайси тилда бўлишидан қатъи назар 15 ёшдан катта бўлмаган ёшлар (2004 йил сентябрь ҳолатига) ўзбек, рус, инглиз, француз, испан тилларидан бирида ёзилган иншолар билан қатнашишлари мумкин.

Танловга юборилган иншолар илгари чоп этилмаган, ҳажми 500 дан 1000 тагача сўзга эга бўлган, 2004 йил 10 мартгача юборилиши керак (юбориш санасини аниқлашда почта алоқа бўлимининг календарь штемпели асос бўлади).

**ИНШО МАВЗУСИ: «ҚАШШОҚЛИК БИЛАН КУРАШИШДА ЁШЛАР ҚАНДАЙ КўМАК БЕРИШИ МУМКИНЛИГИ ҲАҚИДА СИЗГА ЁЗАМАН».**

Танловда қатнашадиган иншолар белгиланган тартибда стандарт конвертларда ҳудудий почта алоқа ташкилотлари бошқарувида тузилган махсус ишчи гуруҳга юборилади.

Республика танловининг ғолибларига қуйидаги рағбатлантирувчи мукофотлар таъсис қилинган: биринчи ўрин учун — 50 минг сўм, иккинчи ўрин учун — 30 минг сўм, учинчи ўрин учун — 20 минг сўм ҳамда почта маркалари альбоми.

Танловнинг бошқа қатнашчилари махсус мукофотлар билан тақдирланадилар.

Мукофотларни топшириш маросими Бутунжаҳон почта иттифоқи ташкил этилган кун — 2004 йил 9 октябрда бўлиб ўтади.

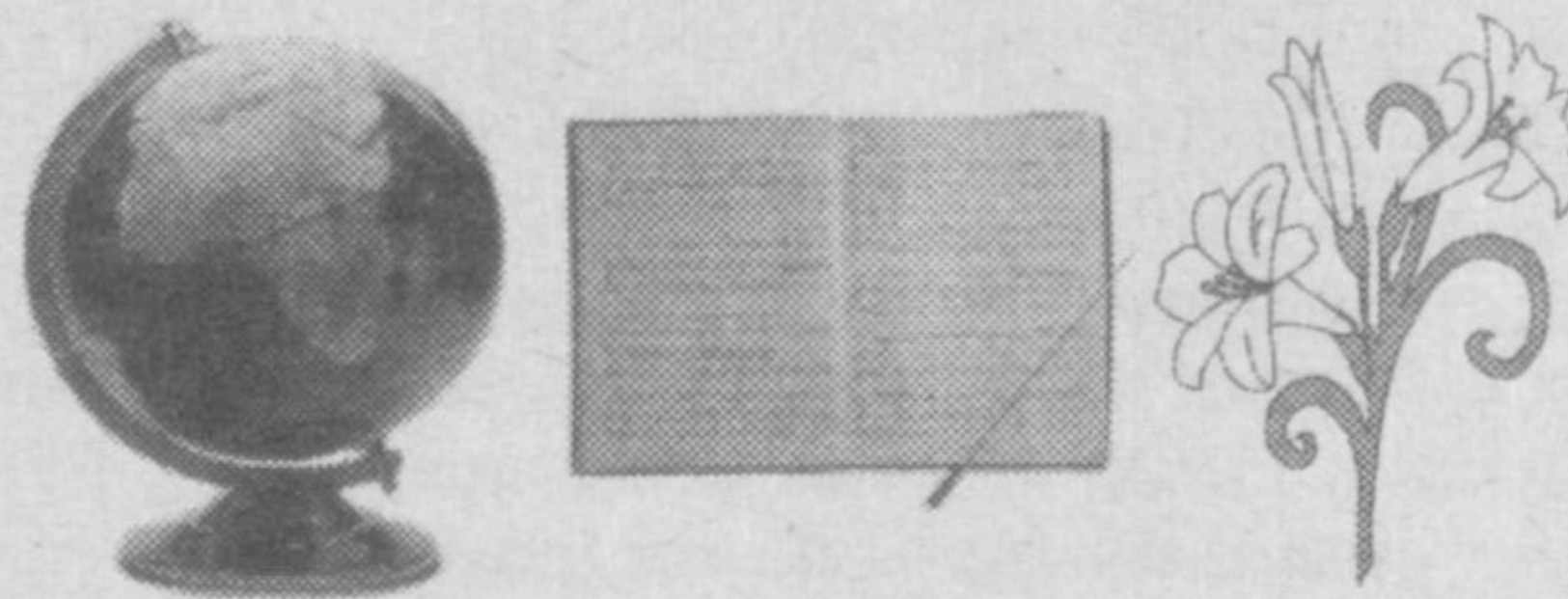
Қўшимча маълумотларни почта алоқа бўлимлари ва халқ таълими бўлимларидан олишингиз мумкин.

**Почта хизматларидан фойдаланинг!  
«Ўзбекистон почтаси»  
давлат акциядорлик компанияси**

**QISH  
TONGGIDA**

Tashqariga boqdim —  
tonggacha yomg'ir,  
Qorga aylanibdi, yog'ar oppoq qor.  
Atrofni qoplaydi ajoyib bir sir,  
Qordan mayin ohang taralar takror.  
Qorda mujassamdir millionlab hikmat,  
Qorni ko'rib qalbim yorishdi butkul.  
Ruhimga yoyildi sevinchdan hayrat,  
Momiq qor parchasi she'rmikan  
yo gull..

Sadoqat QORYOG'DIEVA,  
ToshDAU qoshidagi Qibray akademik  
litseyi o'quvchisi

**BOLALIK****DUNYOSI****SOG'INCH IZHORI**

Qalbimni yondirar ishq alangasi,  
Nurga chulg'ab borar misoli shamday.  
Hijroning sog'inchdan bergusi xabar,  
Bag'ringa botarsan og'ir alamday.

Ko'ksimni tirnaydi azobing yomon,  
Yoningda bo'lsaydim azoblar bekor.  
Ko'z yoshim, bardoshim baxshida senga  
Faqat bilsang bo'ldi — ko'zlarim xumor.

O'ylamayin dedim, o'yim qiynoqlab,  
Tanho seni kutdim, yolg'iz o'zingni.  
Ranjiding, ranjiding, o'zimni oqlab,  
Hamon tikmoqdaman yo'lga ko'zimni.

Muazzam BOYXONOVA,  
Namangan tumanidagi 8-maktabning  
10-sinf o'quvchisi

**TILAK**

Senga mangu tinchlikni,  
Tilab o'tay Vatanim.  
Orom olmay tunlari,  
She'rlar bitay Vatanim.

Musaffo osmoningda  
Yulduz charaqlab tursin,  
Farzandlaring doimo  
Bag'ringda o'sib-unsin!

Nodira MAJIDOVA,  
Yunusobod tumanidagi 70-maktabning  
4-«A» sinf o'quvchisi

**TASHLAB KETMA,  
MENI BOLALIK**

Oqib ketdi oqar suvlar ham,  
Xazon bo'ldi gullagan bog'lar.  
Yodga oldim seni ushbu dam,  
Bolaligim — beg'ubor chog'lar.  
Oshno bo'ldi goh shodlik, goh g'am,  
Ortda qoldi ne-ne kunlarim,  
Firoqingda yondim ushbu dam  
Tashlab ketma sokin tunlarim.  
Ilk muhabbat onlarim o'tdi,  
Yuragimda armon qoldirib.  
Menga aziz insonlar ketdi.  
Ketma, sen ham bag'rim yondirib.  
Goh zafarlar bo'ldi menga yor,  
Goh quladi umid tog'larim.  
Tashlab ketma mening beg'ubor,  
Mening ma'sum yoshlik chog'larim.  
Goh yurakda qayg'u, g'am, alam.  
Ba'zan toldi shodlikka qalbim.  
Mayli qancha qiyin bo'lsa ham  
Tashlab ketma meni yoshligim.  
Bu dunyodir asli biri kam,  
Yoshlik qaytgin qalbinga bir on.  
Yuragimga yolg'iz sen malham,  
Tashlab ketma meni hech qachon.

Nodirbek RAHIMOV,  
Navoiy davlat pedagogika instituti  
qoshidagi akademik litsey o'quvchisi

**SAMARQAND**

So'zlarimda bolu qand,  
Dilimgadirsan payvand.  
Yer yuzining sayqali,  
Yagonamsan, Samarqand.

Orzu qilgulik shahar,  
Bizning go'zal shahrimiz.  
Misli javohir, gavhar,  
Sensan bizning faxrimiz.

Renis MISHAYAN,  
Zangiota tumanidagi  
11-maktab o'quvchisi

**TUSH**

Tush ko'ribman ajoyib  
Mushugim bo'пти g'oyib.  
Uni rosa qidirib  
Uyga qaytibman tolib.  
Topolmayin hech yerdan,  
Hatto omborxonadan.  
Ko'zim ochsam panada,  
Mushugimchi pishillab  
Uxlab yotar xonamda.

**QO'G'IRCHOG'IM**

Qo'g'irchog'im — ovinchoq,  
Sen munchayam erinchoq.  
O'rningdan hech jilmaysan,  
Hatto picha yurmaysan.  
Ovqat bersam yemaysan,  
Hatto rahmat demaysan.  
Shahnoza BOBOJONOVA,  
Toshkent shahridagi xoreografiya  
bilim yurti o'quvchisi

**VATANIM**

Bu dunyoda tanhosan,  
Yagonasan, donosan,  
Go'zallikka shaydosan,  
Mening aziz Vatanim.

Jahonda o'z o'rning bor,  
Jonkuyar yurtboshing bor,  
Boshingda quyoshing bor,  
Mening go'zal Vatanim.

Onam kabi ulug'san,  
Qalbi zilol, tiniqsan,  
Men uchun sen buyuksan,  
Muqaddassan Vatanim.

Oynura QAYUMOVA,  
Bulung'ur tumanidagi  
11-maktab o'quvchisi

**BOYCHECHAK VA  
MOYCHECHAK**

Boychechak va moychechak,  
Ikkalasi oychechak.  
Ikki o'rtoq qo'shilib,  
Hosil bo'lar to'ychechak.  
Moychechakni olingiz,  
Ko'k somsaga solingiz.  
Ko'k somsasini yengizlar,  
Keyin rahmat dengizlar.

Quvonch ABDUJALILOV,  
Qibray tumanidagi 21-maktabning  
7-sinf o'quvchisi

**BOLALIGIM**

Tashvish-g'amlar yiroq faslim,  
Mening borim, mening aslim,  
Nahot vaqtga bo'lsang taslim,  
Bolaligim...

«Bola» qanday go'zal ism,  
Nega buncha sirli tilsim,  
Vaqt to'yishga bermas izn,  
Bolaligim...

O'ynab olay demabman hech,  
Kunlar qaytmas, bo'lmoqda kech,  
Sen bevafo libosing yech,  
Bolaligim...

Jajjilarga tushsa ko'zlar,  
Tilda yangrar «erka» so'zlar,  
Havas bilan dilim bo'zlar,  
Bolaligim...

Sendan boshlar armonlarim,  
Ortiq o'tmas farmonlarim,  
Qanday nafis u onlarim,  
Bolaligim...

Ayrimoqlik og'ir nechog',  
Mayli olis bo'lg'in, yiroq,  
Ketolmaydi yurak biroq,  
Bolaligim...

Gulbahor EGAMBERDIEVA,  
Jizzax shahridagi Zulfiya nomidagi  
«Yosh ijodkorlar» uyiga qarashli  
«Yosh qalamkashlar» to'garagi a'zosi

**KERAGIMAY**

Mensiz bo'ying o'smadimi teragimay,  
Yaxshi-yomon kunimda sen keragimay.

Keragimay, dardlarimga sherikdarsan,  
Majnunlarni kutib qilgan tilagimay.

Tilagimay, kapalagim qanotisan,  
Meni mendan ko'proq bilgan bilagimay<sup>1</sup>.

Bilagimay, kaftginamning nuridirsan,  
Bir uyum shu tuproq faqat talabimay.

Talabimay, Otabekning Zaynabisan,  
Kumush bo'lib zahar yutgan yuragimay.

Marhabo ESHCHONOVA,  
Urganch shahridagi 4-maktabning  
11-«A» sinf o'quvchisi

Keng, yayov dashtlarni sog'inib zor-zor,  
Har choq quchog'ingga talpinar dilim,  
Sening ta'rifingni qilmoqqa bir bor,  
Qancha intilsam-da ojizdir tilim.

Ona qishlog'im deb faxr eturman,  
Farzandlaring botir, o'tkirdir zehni.  
Seni bitta deya she'rlar biturman,  
Bu oddiy tuyg'umi yo Vatan mehri?

Loyli ko'chalarni sog'inib zor-zor,  
Pok, hur quchog'ingga talpinur dilim.  
Qishlog'im madhini kuylashga ming bor  
Ahd qilurman, lekin ojizdir tilim.

Mohigul QOSIMOVA,  
Qamashi tumanidagi 28-maktabning  
8-sinf o'quvchisi

**DERAZAMGA URILAR  
YOMG'IR**

Derazamga urilar yomg'ir,  
Xonam sukunatin buzadi.  
Tashqariga boqaman o'ychan,  
Xayollarim bog'lar kezadi.

O'ylarimdek o'ynoq tomchilar —  
Yuragimning qaynoq ko'z yoshi.  
Yuragimdek dardchil osmonning  
To'kiladi so'nggi bardoshi.

Tashqarida odamlar shoshib,  
Pana joydan topishar panoh.  
Yomg'ir yuvib asta g'uborni  
Yuragimga to'kadi, ey voh.

Bilmam, nega men tomon shoshib,  
Derazamga urilar yomg'ir...

**QAY SO'QMOQDA?**

Umr go'yo oqar daryo kabi ekan,  
Bolaligim tonovimga botgan tikon.  
Kabi ko'ksim og'ritadi hech begumon,  
Bolaligim qay so'qmoqda qolib ketding?

Cho'milgani anhor tomon chopar edik,  
O'zimizga zap o'yinlar topar edik.  
Urishsak-da aybimizni yopar edik,  
Bolaligim qay so'qmoqda qolib ketding?

Ikkimiz-ku o'zga gapga kirmas edik,  
Baribir ham o'zga yo'lga yurmas edik,  
Bu kunlar ham g'animatkan bilmas edik.  
Bolaligim qay so'qmoqda qolib ketding?

Endi sira borolmaymiz anhorlarga,  
Sirimizni aytoilmaymiz sho'x onlarga.  
Ikkimiz ham o'xshar edik bahorlarga,  
Bolaligim qay so'qmoqda qolib ketding?

Umida XOLIQULOVA,  
o'quvchi

<sup>1</sup> Bilak — Xorazm shevasida oldindan sezdiruvchi  
tuyg'u.

**А.Авлоний номидаги ХТХҚТМОМнинг 2004 йилнинг январ ойи учун қайта тайёрлаш ва малака ошириш курслари режаси**

№	Курс номи	Муддати
1	ПҚТМОИ рус ва хорижий тиллар ўқитувчилари	19-31
2	Туман (шаҳар) ХТБ мудир муовинлари	7-20
3	Ташхис маркази психологлари	7-20
4	Ташхис маркази касб-хунарға йўналтирувчилари	7-20
5	Мақтаб амалиётчи психологларидан психолог-тренерлар тайёрлаш махсус курси	19-31
<b>Умумий ўрта таълим мақтаб директорлари: Мутахассислик бўйича</b>		
6	Ўзбек тили ва адабиёти	5-31
7	Тарих-география фанлари	5-31
8	Математика, информатик фанлари	5-31
9	Химия-биология фанлари	5-31
10	Рус ва хорижий тиллар фанлари	5-31
11	Ёш директорлар (5 йилгача стажли)	5-31
12	Бошланғич таълим	5-31
<b>Махсус таълим муассасалари ходимлари</b>		
13	Махсус (кар, кўзи ожиз) мақтаб-интернат директорлари	7-27
14	Кўзи ожиз болалар мақтабининг бошланғич таълим ўқитувчилари	7-20
<b>Мақтабдан ташқари таълим муассасалари ходимлари</b>		
15	Спорт мақтаби директорлари	
16	Туман (шаҳар) ХТБ синфдан ташқари ва мақтабдан ташқари ишлар методистлари	19-31

**Эслатмалар:**

1. Тингловчилар институт меҳмонхонасига жойлашадилар, институт кутубхонаси ва қироатхонасидан фойдаланадилар. Сафар ҳаражатлари институт ҳисобидан тўланади. Йўл ҳаражатлари фақат давлат транспортларининг чипталари асосида тўланади. Курсларда машғулотлар ўзбек тилида олиб борилади. Таниқли педагог олимлар, ДТС, ўқув дастури, дарсликлар ва ўқув методик қўлланмалар муаллифлари, республика маънавият ва маърифат маркази ходимлари машғулот олиб борадилар. Санъаткорлар ва оммавий ахборот воситалари ходимлари билан учрашувлар ўтказилади ҳамда Темурийлар тарихи музейи, Хотира майдони, "Шаҳидлар хотираси" ёдгорлик мажмуи, музей ва бошқа зиёратгоҳларга экскурсия уюштирилади.

2. Тингловчиларнинг сафар гувоҳномаида юқорида қайд қилинган курслардан қайси бирига юборилганлиги ҳамда лавозими аниқ кўрсатилган бўлиши ва улар режада кўрсатилган муддатда етиб келишлари шарт.

3. А.Авлоний номидаги ХТХҚТМОМ қошидаги санаторий-профилакторийга Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар қасаба уюшма кўмитаси томонидан берилган пул ўтказилганлигини тасдиқловчи ҳужжат асосида қабул қилинади.

4. Холловчилар профилакторийнинг ўзидан нақд пулга йўлланма сотиб олишлари мумкин.

**Манзил: Тошкент-95, Талабалар шаҳарчаси, Саидов кўчаси 6-уй.**

**Транспортлар: Шимолий вокзалдан 20-троллейбус ва жанубий вокзалдан 131-автобусларнинг "Талабалар шаҳарчаси" бекатигача.**

**Сообщение о существенных фактах  
ОАО «Бешарыктекстиль»****Порядковый номер сообщения – 09**

Вид общего собрания – **внеочередное.**  
Форма проведения общего собрания – **открытое.**

Дата проведения общего собрания – **9 декабря 2003 г.**

Место проведения общего собрания – **Ферганская область, г. Бешарык, ул. Сирдаре, 46**

Кворум внеочередного общего собрания – **29489 голосующих акций – 62,8%**

**Вопросы, поставленные на голосование, и итоги голосования по ним:**

1. Отчет правления по итогам 9 месяцев 2003 года и оценка деятельности. Голосовали: «ЗА» – 29 347 голоса, «ПРОТИВ» – 0, «ВОЗДЕРЖАВШИЕСЯ» – 0;

2. Перевыборы членов наблюдательного совета. Голосовали: Якубжанов М. – «ЗА» – 25 515 голоса; «Против» – 0; «Воздержался» – 3 974 голоса; Ахмадуллаев А. – «ЗА» – 25 515 голоса; «Против» – 0; «Воздержался» – 3 974 голоса; Султанов Ш. – «ЗА» – 25 515 голоса; «Против» – 0; «Воздержался» – 3 974 голоса; Якубжанов М. – «ЗА» – 25 515 голоса; «Против» – 0; «Воздержался» – 3 974 голоса; Латыпов Б. – «ЗА» – 25 515 голоса; «Против» – 0; «Воздержался» – 3 974 голоса; Хасанов Д. – «ЗА» – 25 515 голоса; «Против» – 0; «Воздержался» – 3 974 голоса; Иминов Ф. – «ЗА» – 29 489 голоса; «Против» – 0; «Воздержался» – 0; Шакиров Д. – «ЗА» – 25 515 голоса; «Против» – 0; «Воздержался» – 3 974 голоса;

Кабилов Р. – «ЗА» – 29 489 голоса; «Против» – 0; «Воздержался» – 0;

3. Назначение нового аудитора и проведение аудиторской проверки. Голосовали: «ЗА» – 29 489 голоса, «ПРОТИВ» – 0, «ВОЗДЕРЖАВШИХСЯ» – 0;

4. Перевыборы Ревизионной комиссии. Голосовали: Прокудин Е. – «ЗА» – 29 489 голоса; «Против» – 0; «Воздержался» – 0; Худойназаров М. – «ЗА» – 29 489 голоса; «Против» – 0; «Воздержался» – 0; Рахманов А. – «ЗА» – 29 489 голоса; «Против» – 0; «Воздержался» – 0;

5. Об исполнении Указа Президента РУз. №3202. Голосовали: Голосовали: «ЗА» – 29 489 голоса, «ПРОТИВ» – 0, «ВОЗДЕРЖАВШИХСЯ» – 0;

**Полные формулировки решений, принятых общим собранием:**

1. Утвердить отчет председателя правления по деятельности правления за 9 месяцев 2003г. Признать работу – удовлетворительной.

2. Утвердить новый состав Наблюдательного совета общества в следующем составе:

Якубжанов М., Ахмадуллаев А., Султанов Ш., Якубжанов М., Латыпов Б., Хасанов Д., Иминов Ф., Шакиров Д., Кабилов Р.

3. Утвердить новым аудитором общества фирму «Prokar Ekspert Audit» и провести аудиторскую проверку.

4. Утвердить состав ревизионной комиссии: Прокудин Е., Худойназаров Р., Рахмонов А.

5. Утвердить увеличение уставного фонда до суммы 51 394 728 сум, путем дополнительно выпуска 49 393 акций номинальной стоимостью 548 сум и порядок размещения дополнительно выпуска акций.

**Порядковый номер сообщения – 10****Изменение в персональном составе должностных лиц.**

Орган управления эмитента, в котором произошли изменения – **Наблюдательный совет, ревизионная комиссия.**

Прекращены полномочия членов Наблюдательного совета: **Рустамов Е., Джалилов И., Камолов А., Абдуллаев Ш., Каримов С.**

Избраны в Наблюдательный совет: **Якубжанов М., Ахмадуллаев А., Султанов Ш., Якубжанов М., Латыпов Б., Хасанов Д., Иминов Ф., Шакиров Д., Кабилов Р.**

Прекращены полномочия членов ревизионной комиссии: **Азизова Ш., Рахмонов А., Хатамова Д.**

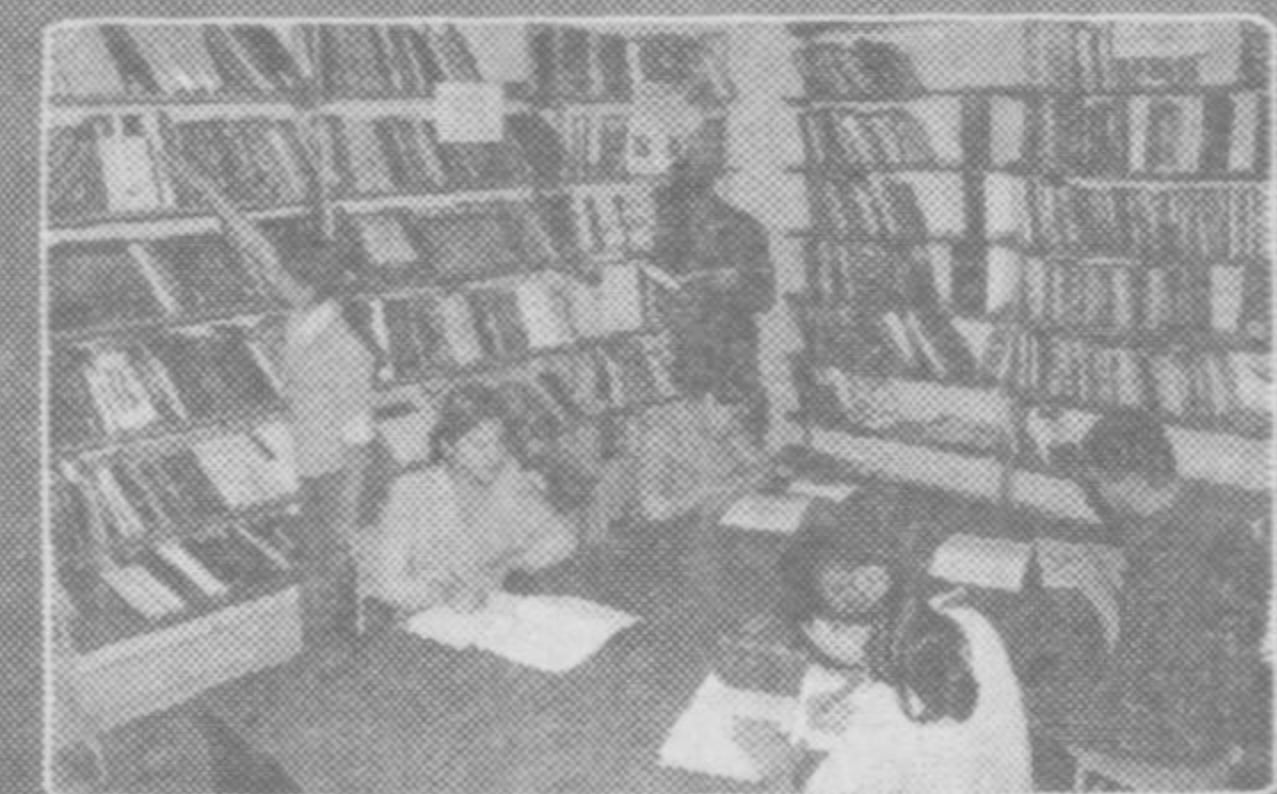
Избраны в состав ревизионной комиссии: **Прокудин Е., Худойназаров Р., Рахмонов А.**

Дата принятия решения – **9.12.2003 г.**

Уполномоченный орган эмитента, принявший решение – **внеочередное общее собрание акционеров**

**НИЗОМИЙ НОМИДАГИ  
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ  
ПЕДАГОГИКА УНИВЕРСИТЕТИНИНГ**

*барча факультетларида  
сиртқи таълим шаклларининг  
I, II, III, IV, V курсларида  
2003-2004 ўқув йили қишки сессияси  
2004 йил 2-12 январда ўтказилади.*

**Наблюдательный совет ОАО  
«Жомий»**

Извещает своих акционеров о проведении внеочередного общего собрания акционеров 25 декабря 2003 года в 13-00 часов, которое состоится по адресу: Ташкентская область, Кибрайский р-н, п.Дустлик, 9, тел. (271) 22-792

**Повестка дня:**

1. Об исполнении требований Указа Президента Республики Узбекистан от 24.01.2003г. за №УП 3202.

2. Отчет Правления ОАО «Горняк» по итогам 9 месяцев 2003 года

3. Принятие по итогам отчета решения о продлении или расторжении трудового контракта с Председателем правления.

4. Переизбрание Председателя Наблюдательного Совета.

*Реестр акционеров закрывается на 24 ноября 2003года. Список акционеров для участия на собрании составлен на 24 ноября 2003 года. По интересующим вопросам обращаться в правление общества.*

**Наблюдательный Совет.**

**Наблюдательный совет  
ОАО «Горняк»**

*Извещает своих акционеров о проведении внеочередного общего собрания акционеров 23 декабря 2003 года в 10-00 часов, которое состоится по адресу г.Тойтена, ул.Тошкент йўли, 9, тел. (276) 21-655*

**Повестка дня:**

1. Отмена решения ОСА о переходе в ООО.

2. Преобразование ОАО «Горняк» в ЗАО «Горняк».

3. Утверждение устава ЗАО «Горняк»

4. Разное.

*Реестр акционеров закрывается на 23 ноября 2003 года. Список акционеров для участия на собрании составлен на 23 ноября 2003 года. Ознакомится с проектом устава ЗАО и другими документами можно в правлении ОАО «Горняк».*

**Наблюдательный Совет.**

Тошкент вилояти Зангиота тумани хусусий тадбиркор Низомхўжаев Сайидакбар номига олинган дума-лок муҳр йўқолганлиги сабабли

**БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

Ангрен шаҳридаги 10-мақтаб томонидан 1997 йилда Мадусмонова Рухшона Акрамбоевна номига берилган G 014593 рақамли шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли

**БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

Ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш институти жамоаси Ўзбекистон Республикаси Президент девонининг масъул ходими Улуғбек Иноятовга акаси

**Тоирбек ИНОЯТОВнинг**

вафоти муносабати билан ҳамдардлик изҳор қилади.

